

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 386/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Marcelom Ružarovským, Andreja Žarnova 11C, Trnava, proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 37Cbi/25/2015-381 z 21. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu č. k. 37Cbi/25/2015-381 z 21. marca 2024. Sťažovateľ sa domáha zrušenia napadnutého uznesenia a vrátenia veci okresnému súdu a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žiadosťou doručenou okresnému súdu 2. januára 2024 domáhal, aby mu súd zaslal osvedčenie o európskom exekučnom titule vo veci sp. zn. 37Cbi/25/2015 pre účely použitia na Cypre. K žiadosti pripojil zmluvu o postúpení pohľadávky. Predmetnú žiadosť podal v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky (ďalej len „nariadenie“).

3. Okresný súd napadnutým uznesením zamietol návrh sťažovateľa na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule pre nesporné nároky s odkazom na čl. 2 ods. 2 písm. b) nariadenia, podľa ktorého toto nariadenie sa neuplatňuje na konkurz, konania súvisiace so zrušením

obchodných spoločností alebo iných právnických osôb nachádzajúcich sa v platobnej neschopnosti, súdne dojednania, vyrovnania a iné obdobné konania. V danej veci rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 37Cbi/25/2015-352 z 21. decembra 2020 (právoplatným 6. marca 2021) v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu podľa § 57 a nasl. zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“).

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta, že okresný súd svoje právne závery neodôvodnil riadne, napadnuté uznesenie je preto arbitrárne a porušuje označené práva podľa ústavy a dohovoru.

5. Sťažovateľ poukazuje na to, že okresný súd napadnuté uznesenie odôvodnil len jednoduchým a formálnym odkazom na výnimku, keď sa neuplatňuje nariadenie. Okresný súd sa nijak nevysporiadal s tým, či predmet konania vo veci sp. zn. 37Cbi/25/2015 vyplýva priamo z konkurzu, či je daný úzky súvis s konkurzom a aká je väzba konania na samotný konkurz. Napadnuté uznesenie je takto nepreskúmateľné, a tým aj ústavne neakceptovateľné.

6. Sťažovateľ argumentuje, že pre uplatnenie predmetnej výnimky nepostačuje akýkoľvek súvis predmetu konania s konkurzom. Poukazuje pritom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „súdny dvor“), konkrétne na rozhodnutie vo veci C-292/08, v ktorom súd vyslovil záver, že žaloba je spojená s konkurzným konaním, keď vyplýva priamo z konkurzu a úzko súvisí s likvidáciou alebo so súdnym vyrovnaním. V zmysle uvedeného rozhodnutia je smerodajná intenzita spojenia medzi žalobou a konkurzným konaním pre záver o tom, či sa uplatní výnimka. Žaloba týkajúca sa uvedenej výhrady vlastníctva je autonómnou žalobou, nie je založená na konkurznom práve a nevyžaduje začatie uvedeného typu konania a ani intervenciu správcu konkurznej podstaty. Uvedenú argumentáciu prevzal súdny dvor aj v rozhodnutí vo veci C-213/10, v ktorom uviedol, že pre vylúčenie rozhodnutí je potrebné, aby vyplývali priamo z konkurzu a úzko súviseli s likvidáciou alebo so súdnym vyrovnaním. Podľa uvedeného žaloba je spojená s konkurzným konaním, keď vyplýva priamo z konkurzu a úzko súvisí s likvidáciou alebo so súdnym vyrovnaním. Intenzita existujúceho spojenia medzi žalobou a konkurzným konaním je v zmysle judikatúry (rozhodnutie vo veci Gourdain) určujúca pre rozhodnutie o uplatnení výnimky.

7. Sťažovateľ uvádza, že uvedené rozhodnutia sa síce týkali výkladu iných nariadení, ich podstata však bola rovnaká a dotknuté ustanovenia nariadení boli totožné gramaticky a aj svojím účelom.

8. Okresný súd teda mal skúmať prepojenie predmetu sporu s konkurzom a intenzitu tohto prepojenia, čo však neurobil, obmedzil sa len na formálny odkaz na výnimku, čím je napadnuté uznesenie nepreskúmateľné.

9. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že 3. septembra 2012 uzavrel úpadca (Dubnický Metalurgický Kombinát, s. r. o.) ako klient so žalovaným (MAHERT INVESTMENTS LIMITED) ako poradcom zmluvu o poskytnutí služieb. Podľa tejto zmluvy bol úpadca povinný zaplatiť na základe faktúry vystavenej žalovaným odmenu za poskytnutie služieb organizačného a technického zabezpečenia v oblasti výroby odliatok bočnice a priečnika vo výške 1 800 000 eur. Úpadca ako dlžník uzatvoril 14. novembra 2013 s Poštovou bankou, a. s., zmluvu o úvere. Úpadca

finančné prostriedky čerpal z uvedenej zmluvy v deň podpisu zmluvy a následne vyplatil z týchto prostriedkov žalovanému sumu 1 800 000 eur ako odplatu za poskytnutie služieb. Okresný súd vyhlásil konkurz na majetok úpadcu uznesením sp. zn. 40K/13/2014 z 11. augusta 2014.

10. Z týchto skutočností je podľa sťažovateľa zrejmé, že nie je daná dostatočná spojitosť medzi konkurzným konaním a predmetom konania vo veci sp. zn. 37Cbi/25/2015, a to pre absenciu časovej súvislosti medzi podstatou sporu a konkurzom. Navyše domáhať sa neúčinnosti právnych úkonov bolo možné aj mimo konkurzu (§ 42a a nasl. Občianskeho zákonníka). Predmet konania sp. zn. 37Cbi/25/2015 nebol bezprostredne a priamo podmienený konkurzom úpadcu, nebola potrebná intervencia správcu, keďže konanie o určenie neúčinnosti právnych úkonov bolo možné začať aj bez vyhláseného konkurzu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením. Sťažovateľ namieta, že okresný súd svoje závery (o aplikácii výnimky z pôsobnosti nariadenia) dostatočne neodôvodnil.

12. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

13. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

14. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

15. Ústavný súd už vo svojej judikatúre uviedol, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania, procesnej strany v konaní alebo právo inej zainteresovanej osoby na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny (I. ÚS 117/07, III. ÚS 133/2010). Je postačujúce, ak odôvodnenie dá odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam a ak dostatočne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzalo do všetkých detailov veci (I. ÚS 241/07, III. ÚS 68/2010).

16. Okresný súd v napadnutom uznesení poukázal na žiadosť sťažovateľa (body 1 a 2) a následne vymedzil na vec aplikovateľné ustanovenia (body 3 až 6). V bode 7 napadnutého uznesenia vymedzil meritórne rozhodnutie, ktorého sa žiadosť sťažovateľa týkala (rozsudok č. k. 37Cbi/25/2015-352 z 21. decembra 2020 právoplatný 6. marca 2021 a vykonateľný 10. marca 2021), s uvedením jeho výroku. Je zrejmé, že okresný súd predmetným rozsudkom rozhodol o neúčinnosti troch právnych úkonov (zmluva o poskytnutí služieb zo 14. novembra 2013, jednostranný zápočet pohľadávok a záväzkov z 18. júna 2014 a 30. júna 2014), pričom rozhodol, že uvedené právne úkony sú v konkurze voči veriteľom úpadcu neúčinné a zaviazal žalovaného zaplatiť špecifikované sumy do konkurznej podstaty úpadcu. V bode 8 napadnutého uznesenia okresný súd zdôraznil, že predmetný rozsudok bol vydaný v konaní podľa § 57 a nasl. zákona o konkurze. Vychádzajúc z týchto skutočností, dospel k záveru, že v predmetnej veci je daná výnimka z aplikácie nariadenia podľa čl. 2 ods. 2 písm. b), preto zamietol návrh sťažovateľa na vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule.

17. Z pohľadu ústavnoprávneho prieskumu je odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu dostatočne zrozumiteľné a spätne preskúmateľné, obsahuje relevantné skutkové zistenia a následne aj právne úvahy predstavujúce právne posúdenie skutkového stavu. Právne závery okresného súdu nemožno považovať za arbitrárne a ani ústavne neudržateľné. Okresný súd jednoznačne a zrozumiteľne uviedol, že návrh sťažovateľa sa týkal rozsudku, ktorý bol vydaný v konaní podľa § 57 a nasl. zákona o konkurze. Je nepochybné, že odporovať právnomu úkonu podľa uvedeného ustanovenia možno po začatí konkurzu, pričom aktívne procesne legitimovanými na podanie takejto žaloby sú buď správca konkurznej podstaty, alebo veriteľ úpadcu. Ide o špecifický nástroj na ochranu záujmov veriteľov úpadcu (maximalizácia uspokojenia prihlásených pohľadávok) vyhlásením neúčinnosti ukracujúcich právnych úkonov úpadcu voči veriteľom úpadcu. Ide o osobitný právny prostriedok uplatňovaný bezprostredne a špecificky v konkurznom konaní. Navyše možno z bodu 7 napadnutého uznesenia odvodiť aj úzku časovú prepojenosť s konkurzom, keďže dva ukracujúce právne úkony (jednostranný zápočet z 18. júna 2014 a 30. júna 2014) boli vykonané vo veľmi krátkom čase pred vyhlásením konkurzu (11. augusta 2014). Ak na tomto skutkovom podklade okresný súd dospel k záveru o aplikovateľnosti výnimky podľa čl. 2 ods. 2 písm. b) nariadenia, nejde o arbitrárny právny záver a ani o takým spôsobom formulovaný právny záver, ktorý by nebol spätne preskúmateľný.

18. Neobstojí námietka sťažovateľa, že neúčinnosť právnych úkonov možno dosiahnuť aj podľa § 42a Občianskeho zákonníka. Ide síce o právny inštitút, ktorý v zásade sleduje podobný cieľ (neúčinnosť právneho úkonu), avšak nemožno ho použiť v začatom konkurznom konaní. Právny inštitút podľa § 57 a nasl. zákona o konkurze je osobitným právnym inštitútom špecificky aplikovateľným v konkurznom konaní, ktorý slúži výlučne na ochranu záujmov veriteľov, ktorí si

prihlásili pohľadávky do konkurzu, pričom ho môže využiť len správca konkurznej podstaty, prípadne veriteľ prihlásenej pohľadávky za predpokladu pasivity správcu konkurznej podstaty (§ 57 ods. 1 zákona o konkurze), čím je špecifickejším inštitútom ako postup podľa § 42a Občianskeho zákonníka, a to pre jeho bezprostrednú naviazanosť na konkurzné konanie.

19. Pokiaľ ide o odkaz sťažovateľa na judikatúru súdneho dvora, vo veci C-213/10 išlo o posúdenie skutkovej situácie, keď správca konkurznej podstaty v rámci konkurzného konania postúpil pohľadávky úpadcu na postupníka (veriteľa úpadcu) vrátane práva žiadať vrátenie peňažnej sumy od špecifikovanej spoločnosti. Súdny dvor považoval za relevantné, že postupník ako žalobca nemal povinnosť vymáhať tieto pohľadávky a ak by sa rozhodol pohľadávky vymáhať, konal by vo vlastnom záujme a pre svoj osobný prospech (body 43 a 44). Vychádzajúc z týchto skutočností, súdny dvor dospel k záveru, že predmetná vec (žaloba postupníka na vymoženie peňažnej sumy) nie je úzko spätá s konkurzným konaním (bod 47). V predmetnej veci išlo aj o výklad v tom čase účinného čl. 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (ďalej len „nariadenie č. 1346/2000“), pričom súdny dvor aj v iných rozhodnutiach prijal taký výklad uvedeného ustanovenia, že uvedené nariadenie sa obmedzuje na ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a na rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté (bod 26). Súdny dvor tiež poukázal aj na iné rozhodnutie, keď v kontexte konania, v ktorom správca konkurznej podstaty ako žalobca požadoval odporovacou žalobou, ktorá sa zakladá na platobnej neschopnosti úpadcu, vrátenie sumy zaplatenej úpadcom, rozhodol, že táto žaloba spadá do čl. 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000.

20. Vo veci C-292/08 išlo o situáciu, keď nemecká obchodná spoločnosť German Graphics uzavrela ako predávajúci kúpnu zmluvu o predaji strojov s holandskou obchodnou spoločnosťou Holland Binding, ktorá obsahovala výhradu vlastníckeho práva v prospech German Graphics. Na majetok Holland Binding bol následne vyhlásený konkurz. Nemecký súd vyhovel návrhu German Graphics s cieľom prijať ochranné opatrenia týkajúce sa niektorých strojov nachádzajúcich sa v Holland Binding v Holandsku, ktorý bol založený na výhrade vlastníckeho práva. German Graphics uplatňoval vykonateľnosť uvedeného rozhodnutia v Holandsku. Súdny dvor zohľadnil, že v konaní, ktoré inicioval German Graphics, sa mala objasniť iba otázka vlastníctva k určitým strojom. Uvedené konanie nemalo dostatočne priame ani dostatočne úzke spojenie s konkurzným konaním (bod 30), vo veci išlo o autonómnu žalobu, ktorá nie je založená na konkurznom práve a nevyžaduje si začatie takého konania a ani intervenciu správcu konkurznej podstaty (bod 32). Na tento záver nemala vplyv ani skutočnosť, že protistrana Holland Binding bola v konkurze a konala za ňu správkynia konkurznej podstaty (bod 33).

21. V aktuálne prerokúvanej veci išlo o prevod judikovanej pohľadávky (nároku) medzi správcou konkurznej podstaty úpadcu a sťažovateľom ako postupníkom, ktorý následne žiadal vydanie osvedčenia o európskom exekučnom titule. Exekučným titulom je v tomto prípade rozsudok, ktorý bol vydaný v konaní podľa § 57 a nasl. zákona o konkurze, kde správca konkurznej podstaty uplatnil v konkurznom konaní uvedený právny inštitút (žalobu) v prospech veriteľov úpadcu. Uvedenú žalobu možno podať len v konkurznom konaní a môže ju podať len správca konkurznej podstaty a za špecifikovaných okolností veriteľ prihlásenej pohľadávky. Možno preto aj v kontexte záverov súdneho dvora konštatovať, že v prerokúvanej veci ide o rozsudok, ktorý je vynesенý priamo na základe konkurzného konania a ktorý je s takýmto konaním úzko spätý.

22. Z uvedených dôvodov ani odkaz sťažovateľa na judikatúru súdneho dvora nespochybňuje právny záver okresného súdu o aplikovateľnosti výnimky podľa čl. 2 ods. 2 písm. b) nariadenia. Námietky sťažovateľa takto neboli v súhrne spôsobilé spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu.

23. Na tomto základe ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

24. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2024

Miloš Maďar
predseda senátu